

РЕШЕНИЕ

№ 137

гр. Варна, 17.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Диана В. Джамбазова

Членове: Росица Сл. Станчева
Юлия Р. Бажлекова

при участието на секретаря Олга Ст. Желязкова
като разгледа докладваното от Росица Сл. Станчева Въззивно гражданско дело № 20233000500088 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на М. Р. Д. и С. Р. П., чрез процесуалния им представител адв.Х. против решение № 46/16.01.2023г. на ОС – Варна, постановено по гр.д. № 1944/2022г., с което е отхвърлен предявеният от въззивниците против И. П. И. и И. Г. И. иск с правно основание чл.87, ал.3 ЗЗД за разваляне на договор за прехвърляне на недвижим имот срещу задължение за издръжка и гледане, сключен с нот. акт № 98, том I, рег. № 3480, д. № 89/2011г. на нотариус с рег. № 124 между Ст. Хр. К., поч. на *г. и И. П. И. и И. Г. И..

В жалбата са изложени оплаквания за неправилност и необоснованост на обжалваното решение. Твърди се, че изводите на съда са постановени в противоречие на материалния закон, установеното от доказателствата по делото и допуснати процесуални нарушения при обсъждането на доказателствения материал. Излагат се доводи за неправилна преценка на свидетелските показания, че съдът не е очертал правилно предмета и съдържанието на поетото от ответниците задължение за издръжка и гледане, не е обсъдил релевантни за спора факти, в резултат на което е достигнал до неправилни фактически и правни изводи за изпълнение на договора.

Отправеното искане е за отмяна на съдебния акт и уважаване на предявения иск.

С подадена пред настоящата инстанция молба-допълнение към въззивната жалба се навеждат оплаквания за недопустимост на първоинстанционното решение. Твърди се, че съдът не е изпълнил задължението си служебно да следи за нищожността на процесната сделка, съгласно дадените с ТР 1/2020г. на ОСГТК на ВКС разрешения като не е отчел обстоятелството, че нотариалният акт не е подписан от продавачката, изписани са само трите ѝ имена, което прави нотариалното действие нищожно на основание чл.576 вр. чл.580, т.6 ГПК, а сделката нищожна поради неспазена форма. Счита, че това нарушение на съда прави постановеното от него решение недопустимо.

В с.з. чрез процесуален представител жалбата се поддържа. Претендират се разноски за двете инстанции.

В срока по чл.263 ГПК въззиваемите И. П. И. и И. Г. И. са депозирали отговор, с който оспорват жалбата като неоснователна. Оспорват и допълнително наведените възражения като преклудирани, евентуално неоснователни. По същество, чрез процесуален представител пледират за потвърждаване на първоинстанционното решение като валидно, правилно и законосъобразно, ведно с присъждане на разноски за настоящата инстанция.

При извършената проверка по валидността на обжалваното решение съдът не открива пороци, водещи до неговата нищожност или недопустимост.

Първоинстанционният съд се е произнесъл по предявен от въззивниците иск с правно основание чл.87, ал.3 ЗЗД за разваляне на договор за прехвърляне на недвижим имот срещу задължение за издръжка и гледане, сключен с нот. акт № 98, том I, рег. № 3480, д. № 89/2011г. на нотариус с рег. № 124.

Изложените в исковата молба фактически твърдения са, че въззивниците са наследници по закон на Ст. Хр. К., тяхна баба, починала на *г. и която с обективиран в горепосочения нотариален акт договор е прехвърлила в полза на въззиваемите - съпрузи собствения си недвижим имот – апартамент № 100, находящ се в гр.Варна, ул.“*“, бл.*, вх.*, ведно с прилежащата му изба срещу насрещното задължение на приобретателите за издръжка и гледане за минало време и за в бъдеще. Твърдят, че това задължение не е изпълнявано както до сключването на договора, така и след това, в периода след 2020г. са престирани епизодични грижи само от ответника И. И., които не отговарят на поетото задължение, нито на нуждата на наследодателката им. Сочи се, че в последните години същата е била с влошено здравословно състояние и имала нужда от помощ, за което се обръщала към съсед от блока. С оглед на това са предявили и иска си за разваляне на процесния договор поради виновното му неизпълнение от страна на въззиваемите.

С подадения отговор по чл.131 ГПК исковата претенция е оспорена с възражения за пълно и точно изпълнение на поетото задължение за издръжка

и гледане. Наведени са твърдения, че още от 2005г., когато прехвърлителката е започнала да боледува семейството на ответниците е оказвало необходимата ѝ помощ, тъй като отношенията ѝ с нейната дъщеря били влошени и не поддържали връзка. Сключеният през 2011г. договор имал за предмет както положените до този момент грижи /в частност последните три години/, така и поетото задължение за в бъдеще, което твърдят, че са изпълнявали лично или чрез своята дъщеря и съпруга ѝ.

Наведеното от въззивниците възражение за недопустимост на първоинстанционното решение е неоснователно. Валидността на процесния договор е обстоятелство, относимо към съществуването на спора, но не и обуславящо процесуалните предпоставки за съществуването или надлежното упражняване на правото на иск, респ. към допустимостта на обжалваното решение. Твърденията на кредитора за неизпълнение на договора от насрещната страна и в същото време за недействителност на сделката не изключват правния интерес от воденето на иск за развалянето му по чл.87, ал.3 ЗЗД, както и правния интерес от предявяване на иск за прогласяване тази недействителност, респ. въвеждането на твърдения за това в друг спор.

По съществуването на спора, въз основа на наведените в жалбата оплаквания, събраните по делото доказателства и приложимия закон, съдът приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Не е спорно между страните, а това е видно от приетите като доказателства, че въззивниците са наследници по право на заместване на Ст. Хр. К., поч. на *г., както и че с договор от 11.05.2011г., обективиран в нот. акт № 98, том I, рег. № 3480, д. № 89/2011г. на нотариус с рег. № 124, наследодателката им се е разпоредила с притежавания от нея недвижим имот – апартамент № 100, находящ се в гр. Варна, ул. “***”, бл. *, вх. * срещу положени до този момент грижи и издръжка от страна на приобретателите – въззиваемите И. Г. И. и И. П. И., както и срещу поето от тях задължение за гледане и издръжка за в бъдеще докато е жива, като ѝ осигурят спокоен и нормален живот.

Видно от представения с исковата молба препис от нотариалния акт, както и от приетите в настоящата инстанция заверени преписи от същия, находящи се в Служба по вписванията и в архива на нотариуса, изповядал сделката е, че във всички тях липсва подпис на прехвърлителката. Налице е само собственоръчно изписване на трите ѝ имена.

Няма спор, а това е установено и от приетите пред първоинстанционния съд амбулаторни листи и епикризи, че Ст. К. не се е подписвала с трите си имена, а е имала собствен подпис /параф/.

При това положение основателно се явява твърдението на въззивниците за допуснато нарушение на разпоредбата на чл.580, т.6 ГПК, изискваща едновременно подпис и собственоръчно изписване пълното име на страните по сделката, което на основание чл.576 ГПК води до нищожност на нотариалното действие. Това има за последица и нищожност на извършената

с него сделка поради неспазена форма, на основание чл.26, ал.2 ЗЗД.

Този порок е виден от самата сделка, поради което и съгласно разясненията на ТР № 1/2020г. на ОСГТК на ВКС следва да бъде съобразен от съда независимо от това дали е въведен като възражение от заинтересованата по делото страна. В цитирания тълкувателен акт и съдебната практика се приема, че при предявен иск за нищожност съдът е обвързан само от въведеното от ищеца основание за нищожност, но в хипотезите, при които предмет на исковата защита са правоотношения, произтичащи от правна сделка, то без значение дали ответникът е въвел правоизключващо възражение за нищожност, съдът е длъжен да приложи закона /императивните правни норми, каквито са и тези относно нищожността/ при условие, че порока произтича пряко от съдържанието и формата на сделката или от събраните по делото доказателства.

В настоящия случай се претендират последици от неизпълнение на сключена между наследодателката на въззивниците и въззиваемите сделка. Няма спор, че за да възникне задължение на която и да е от страните по сделката, респ. правото на изправната страна да иска нейното разваляне поради виновното ѝ неизпълнение от насрещната следва същата трябва да е действителна. Нищожният договор не поражда целените правни последици, поради което отговорност за неизпълнение не може да възникне и такъв договор не подлежи на разваляне.

Безспорно е, че доводите на въззивниците за нищожност, заявени едва във въззивното производство не са защитно възражение срещу предприетото от насрещната страна оспорване по предявения иск по чл.87, ал.3 ЗЗД. Независимо от това и предвид изложеното, че валидността на процесния договор предполага правото на въззивниците да искат неговото разваляне и задължението на съда служебно да се произнесе по тази валидност в контекстна на цитираното ТР № 1/2020г., настоящият състав намира, че установеният порок досежно липсата на подпис и произтичащата от това нищожност на сделката следва да бъдат съобразени. Тази нищожност обуславя и извода за неоснователност на предявения иск поради липса на възникнало задължение за издръжка и гледане, евентуалното неизпълнение на което да обуслови съществуването на потестативното право на въззивниците да искат разваляне на нищожния договор.

При това положение съдът намира, че не следва да обсъжда събраните по делото доказателства за полагани от въззиваемите грижи.

С оглед съвпадането на крайния изход по съществото на спора с постановения от първостепенния съд резултат, обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

На основание чл.78 ГПК въззивниците следва да заплатят на въззиваемите направените разноски за настоящото производство за адвокатско възнаграждение в размер на 1 500 лева.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 46/16.01.2023г. на ОС – Варна, постановено по гр.д. № 1944/2022г.

ОСЪЖДА М. Р. Д., ЕГН ***** и С. Р. П., ЕГН ***** **ДА ЗАПЛАТЯТ** на И. П. И., ЕГН ***** и И. Г. И., ЕГН ***** сумата от 1 500 /хиляда и петстотин/ лева, представляваща заплатено адвокатско възнаграждение за въззивното производство, на основание чл.78 ГПК.

Решението може да се обжалва при условията на чл.280 ГПК, с касационна жалба пред Върховния касационен съд, в 1-месечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____